

Liikennevakuutuksen bonusjärjestelmä romukoppaan?

Autolle on pakko ottaa liikennevakuutus, se on tietysti hyvä asia. Näin syytön osapuoli saa korvausta onnettomuustilanteessa. Syyllisen osapuolen henkilövahingot korvataan myös. Vakuutus on aina hyvä olla olemassa, ja kun maksajia on paljon, eivät maksutkaan kohoa aivan hirveiksi. Ja jos maksut nousisivat tulkittomuuksiin, vakuuttamatta ajaminen saattaisi lisääntyä.

Vakuutusmaksut määräytyvät korvausten perusteella ja ne vahvistetaan kaikille yhtiöille yhtä suuriksi. Korvauksiin vaikuttavat onnettomuudet, niiden henkilö- ja materiaalivahinkojen suuruus. Myös järjestelmän tehokkuus vaikuttaa, kuinka hyvin onnettomuuksien käsittely on järjestetty.

Suomessa vakuutus on auto- ja haltijakohtainen. Autoa saa ajaa muutkin kuin haltija. Vakuutusmaksuille on luotu bonusjärjestelmä, jolla palkitaan auton haltija vahingottomista vuosista. Bonusta tulee joka vuosi 5%. Vakuutuksesta maksettu korvaus nostaa vakuutusmaksua 20%.

Järjestelmä palkitsee siitä, että auton ajajalla on ollut onnea ja rankaisee, kun on sattunut onnettomuus. Bonus voi nousta enimmillään jopa 75 %:iin viiden-toista vuoden kuluessa. Järjestelmän luomisen tarkoituksena on ollut vaikuttaa turvallisuuteen positiivisesti. Tutkittua tietoa aiheesta ei liene kuitenkaan olemassa.

EU:n komissio vaati joitakin vuosia sitten Suomea ja Belgiaa lakkauttamaan liikennevakuutusten

pakollisen bonusjärjestelmän, koska se rikkoï hintakilpailua. Vakuutusyhtiöillä on oltava täysi hinnoitteluvapaus, vaikka bonusjärjestelmää ei haluttu lakkauttaa. Bonusjärjestelmästä on nyt säädetty EU:ta ilmeisesti tyydyttävä asetus, näin pyritään vähentämään väärinkäytöksiä. Asetuksen mukaan vakuutusyhtiöllä tulee olla taulukko vakuutuksen sijoittamiseksi bonusluokkiin. Siitä pitää näkyä vuodet, jolloin ei ole korvattuja vahinkoja ja korvauksia maksetut vuodet ja miten ne vaikuttavat maksuun.

Asetuksen mukaan vakuutusyhtiö voi käyttää bonustaulukon sijasta muutakin vastaavaa säännöstöä, jos vakuutusmaksuun vaikuttavat seikat eli historia käy siitä selkeästi ilmi. Asetus velvoittaa yhtiöitä säilyttämään vahinkohistoriatiedot viisi vuotta vakuutuksen päättymisen jälkeen. Ilmeisesti viittä vuotta pidempääkin historiaa saa ylläpitää, mutta se maksaa.

Asetus siis sallisi perustaa säännöstöjä. Mutta ei ole säännöstöä seuraavalle ryhmälle. Yksityiskäytössä olevien autojen omistajilla oli täydet bonukset omissa autoissaan. Perustaessaan omia yrityksiä heidän sallittiin siirtää omat bonuksensa työsuhdeautoonsa. Vuosien kuluttua eläkkeelle jäätyään he usein lunastivat käytössään olleen auton itselleen. Bonukset olivat olleet käytössä koko ajan, joten ne tavallaan eivät ole vanhentuneet ja bonukset olivat edelleen maksimissaan. Asetuksen soveltamisohje esti bonusten takaisin siirron.

Bonusen siirtämisestä

säädetään, että se voidaan tehdä vakuutuksesta toiseen, mikäli siirron saajana on vakuutuksenottaja itse tai hänen puolisonsa. Ja ajoneuvon vakuutukseen liittyvä vahinkohistoria voidaan siirtää toiseen saman vakuutuksenottajan laadultaan ja käytöltään samanlaisen ajoneuvon vakuutukseen. Mutta Liikennevakuutuskeskus on antanut bonusasetuksesta vakuutusyhtiöille soveltamisohjeet, joiden mukaan vahinkohistoriaa ja bonuksia ei voi siirtää enää takaisin. Ja näin ollen eläkkeelle siirtyvä oman yrityksensä omistaja, jolla on jopa lähes 50 vuoden historia ilman korvattuja vahinkoja, joutuu aloittamaan bonusten keräämisen alusta.

Nykyisestä liikennevakuutuksen bonusjärjestelmästä pitäisi luopua, koska se ei paranna liikenneturvallisuutta. Liikennevakuutusmaksut kaikille samansuuruisiksi, se on kaikkein oikeudenmukaisinta ja helpointa järjestelmän ylläpitoa. Omavastuusuutta pitäisi ehkä jonkin verran nostaa.

*Matti Koivurova
Turvallisuusinsinööri*